

ρας ὅλο νὰ ρωτάη τί νὰ γίνωνται, καί νὰ χαμογελάη μέσα στήν ἀγωνία του μέ τήν ἰδέα, ὅτι ἔξω στίς εὐμορφες πρασινάδες ποῦ τρέχουν τώρα τὰ παιδάκια του δὲ φοβοῦνται τήν ἀρρώστια.

Περνοῦσε τὸ ἀμάξι. Γιὰ νὰ τὰ βγάλῃ ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ τοῦ πατέρα τους τήν κάμαρα. Ἡ πολυεὐπλαγγη τοῦ εἶχε στείλει ἀναισθησία τῇ στιγμῇ ἐκεῖνῃ, κ' ἡ ἄμοιρη μάννα, κρατῶντας στήν ἀγκαλιὰ τὰ ξεραμένα βλαστάρια του, ἐπέρασε πατώντας στὰ νύχια σὺν κλέφτρα ποῦ γύμνωνε τὸ σπῆτι ἀπὸ ὅ,τι εἶχε πολύτιμο.

Καί οἱ νεκροφόροι βλέποντάς τιν

— Ἄ! Δύο εἶναι, κυρά; Εἴκοσι δραχμὰς θὰ μᾶς δώσῃς.

— Σιγὰ μιλάτε γιὰ τήν γάπη τοῦ Θεοῦ νὰ μὴν ἀκούσῃ ὁ δυστυχημένος πατέρας τους. Λυπηθῆτέ με· δυὸ βεγκίνες μονάχα ἔχω· πάρτε τὰ παιδάκια μου.

— Δὲν τὰ βαλσαμώνεις καλύτερα, κυρά;

Ἄλλ' ἐκείνη τῇ στιγμῇ ὁ ἄλλος εἶδε τὰ χρυσὰ σκουλαρίκια τῆς, ἔπου στήν ἀξάφνη φουρτούνα δὲν θυμήθηκε νὰ βγάλῃ.

— Δὲς μας κι αὐτὰ ποῦ ἔχεις στ' αὐτιά σου καὶ συμβιδαζόμαστε.

Ἐσκυψε τότε ἡ δύστυχη μάννα χαμηλά, καὶ σιγὰ σιγὰ, μὲ προφύλαξι, ἀπόθεσε στὸ χῶμα τὰ παιδιὰ τῆς. Ἐξεκρέμασε τὰ σκουλαρίκια τῆς καὶ τοὺς τὰ ἔδωσε.

— Καὶ τὸ δαχτυλίδι, Κυρά.

— Ἄ! τὴν ἀρραβωνά μου; Πάρτε τὴν κι αὐτήν, δὲν μοῦ χρειάζεται πλειά.

— Φέρτα τώρα.

Τὰ ἐσήκωσε· τὰ ἔσφιξε στήν ἀγκαλιὰ τῆς, χωρὶς δάκρυα στὰ μάτια, χωρὶς λόγος νὰ προφέρῃ. Ἐκόλλησε μονάχα βαθιὰ τὰ χεῖλη τῆς στὸ στόμα τους, ὄχι γιὰ νὰ τοὺς φουφήξῃ ζωή, ἀλλὰ γιὰ νὰ ρουφήξῃ ἀπὸ αὐτὰ τὸ θάνατο.

Τότε ἔξαφνα ἔβγαλε μιὰ σπαραχτικὴ φωνή, τόσο σπαραχτικὴ, ἔπου κι αὐτοὶ οἱ νεκροφόροι ἀνατρίχισαν. Ὅχι· δὲν ἐγελάστηκε. Τὰ δυὸ παιδιὰ μὲ ἓνα ξαφνικὸ τιναγμὸ ἐσφίχτηκαν στήν ἀγκαλιὰ τῆς. Ζωντανὰ λοιπὸν ἔστειλε τὰ παιδάκια τῆς στὸν ἀσδέστη;

Κ' ἐκεῖνα ἐτραντάζονταν καὶ τὴν ἐσφιγγαν περισσότερο, σὺν νὰ ἤθελαν νὰ πνίξουν τὴ μάννα ποῦ διώχνει τὰ παιδιὰ τῆς.

Τότε κατέβηκαν ἀπὸ τ' ἀμάξι οἱ νεκροφόροι. Τὰ τράβηξαν ἀπὸ τὴ μητρικὴ ἀγκαλιὰ καὶ ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς μὲ πονοῦχο ποῦ δὲν ἔμπορούσε κανεὶς νὰ περιμένῃ ἀπὸ αὐτόν, — Σώπα, τῆς λέει, δυστυχημένη γυναίκα. Τὰ παιδιὰ σου εἶναι πεθαμένα γιὰ καλά. Μόνο τὴν ἔχει αὐτὴ τῇ χάρι ἢ χολέρα, νὰ ἀφίγη τοὺς σπασμούς τῆς, ὥρες πολλὰς ὕστερα ἀπὸ τὸ ξεψύχημα. Πρῶτα ἔμας ποῦ τὰ βλέπουμε αὐτὰ κάθε ὥρα.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα, ὅταν τὸ ἴδιο ἀμάξι ἐσήκωνε τὸ ἀνδρόγυνο μὲ ἔρανο τῆς γειτονιάς, ὁ ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς ἔκαμε αὐτὴ τῇ σωστῇ παρατήρησι. — Ἄν δὲν τῆς παίρναμε ἐχθὲς τὰ στολίδια, ἴσως μ' αὐτὰ θὰ μᾶς περνοῦσαν σήμερα οἱ γειτόνοι.

Καὶ ποῖος νὰ τὸ πιστέψῃ, ἡ ἐπίσημη, ἐξουσία τοῦ θανάτου παράλυσε καὶ ἐνάρκωσε καὶ νόμους καὶ ἀσφάλεια καὶ κάθε ἀνθρώπινη Ἐξουσία καὶ ἐξεθάρρεψε ὅλα τὰ κακοῦργα ἐνστικτα, ἔσα ὡς τότε ἔκρυβε τοῦ Νόμου ὁ φόβος. Τὴ φυλακὴ νὰ φοβηθῇ τώρα ὁ κλέφτης, ὁ βιαστής, ὁ φονιάς; καὶ ποῖα ἀρχὴ θὰ τὸν ἀνακαλύψῃ, καὶ ποῖος θὰ προφθάσῃ νὰ τὸν κυνηγήσῃ! ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ἴσως τὴν ἴδια μέρα θὰ ξοπλήσῃ μὲ τὸ Χάρο⁽¹⁾. Γιὰ τοῦτο ὑπασπισται τῆς Ἐπιδημίας ἔτρεχαν κατόπι τῆς οἱ κακοῦργοι, σὺν ἐκεῖνα τὰ ἀνθρώπινα τσακάλια ποῦ σέρνονται πίσω ἀπὸ τοὺς στρατοῦς, καὶ τὴ νύχτα, στὴ σιωπῇ τοῦ θανάτου ποῦ ἀκολουθεῖ τὴ μάχη, στήν ἐρημιὰ ποῦ ἀπλώνει τὸ σκοτάδι, γυμνῶνουν τοὺς σκοτωμένους. Ἔτσι, σὺν τὰ ὄρνια τὸ ψοφῆμι, ἐμυρίζονταν σὲ ποῖδ σπῆτι ἔστησε ἀφιλονείκητῃ τὴν ἐξουσία του ὁ θάνατος, σὲ

(1) Θουκυδ. 2. 53. «Θεῶν δὲ φόβος ἢ ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπείργε, τὸ μὲν κρίνοντας ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ μὴ ἐκ τοῦ πάντας ὄραν ἐν ἰσφ ἀπολυμένους, τῶν δὲ ἀμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βιοῦς ἐν τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι.»